

SOSYAL BİLGİLER 5

ÇOCUK HAKLARINA YOLCULUK

Konu + Soru + Ders Notu

ÇOCUK HAKLARINA YOLCULUK

- 20 Kasım 1989 yılında **Birleşmiş Milletler Genel Kurulu** tarafından **Çocuk Hakları Sözleşmesi** ilan edilmiştir.
- Bu sözleşmeye göre **tüm çocukların gelişmeleri ve korunmaları için, mutlu bir aile ortamında, sağlıklı bir çevrede, fiziksel ve zihinsel gelişmelerini sağlayacak imkânlara sahip olmaları** gerekir.
- Bunu sağlamak hem devletlerin hem de ailelerin görevidir.

Çocuk Hakları Sözleşmesine göre;

- **Her birey on sekiz yaşına kadar çocuk olarak kabul edilir ve vazgeçilmez haklara sahiptir.**
- **Yaşamak, her çocuğun temel hakkıdır. Her çocuğun ailesiyle birlikte yaşama hakkı vardır.**
- Her çocuk, görüşlerini serbestçe ifade etme hakkına sahiptir.
- **Engelli çocukların özel olarak korunma ve saygı görme hakkı vardır.**
- Her çocuğun sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı vardır.
- **Her çocuk eğitim hakkı vardır. İlköğretim parasız ve tüm çocuklar için zorunludur.**
- Çocukların okula gitme, oyun oynama hakkı vardır.
- **Çocuklar yetişkinler gibi ya da zorla çalıştırılmazlar.**

- ❖ Çocuk haklarının korunması amacıyla **UNICEF** (**Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu**) kurulmuştur.
- ❖ **UNICEF'in amacı dil, din, ırk, millet ayrımı yapmadan dünyadaki tüm çocuklara yardım etmektir.**

➤ **UNICEF, Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından kurulan bir yardım kuruluşudur.**

- **Ülkemizde de Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü** (eski adıyla Çocuk Esirgeme Kurumu) **yoksul ve korunmaya muhtaç çocuklara ve ailelere bakım, eğitim, sağlık, kültür hizmetlerini sistemli bir biçimde sunmak için** oluşturulmuş bir kurumdur.

Bilgi: Çocuk Hakları Sözleşmesinin kabul edildiği **20 Kasım** günü, tüm dünyada **Çocuk Hakları Günü** olarak kutlanmaktadır.

Çocuk İhmali: Bir çocuğun; barınak, yiyecek, içecek, eğitim, denetim, tıbbi bakım, entelektüel gelişim, duygusal gelişim vb. alanlarda gerekli olan ihtiyaçlarının karşılanmaması, yaşına uygun bakımın verilmemesidir.

Çocuk İstismarı: Çocuğun yanlış ve kötü bir davranışa maruz kalmasıdır.

Çocuk hakları ihlallerine örnek olarak;

- ✓ Çocukların küçük yaşta çalıştırılması,
- ✓ İstismar ve ihmal edilmesi,
- ✓ Şiddete maruz kalmaları,
- ✓ Eğitim haklarının engellenmesi,
- ✓ Anne şefkatinden mahrum bırakılmaları vb. gösterilebilir.

SORU 1

Çocuk hakları sözleşmesinde ilk olarak bu hak yer alır.
Herkes için en önemli haktır.

Yukarıda bahsedilen hak aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yerleşme	B) Beslenme
C) Yaşama	D) Barınma

SORU 2

Çocuklar, büyükler gibi işte çalışmaz.
Belirli yaşı altındaki çocuklar çalıştırılmaz.

Asya Öğretmen, konuşmasının devamında aşağıdakilerden hangisini söylerse doğru bilgi vermiş olur?

- A)** Çocuklar hafif işlerde 18 yaşına kadar çalışabilir.
- B)** Ailesi izin verirse iş ayrımı yapılmadan çocuklar her işte çalışabilir.
- C)** Çocuklar çalışarak aile geçimine destek vermelidirler.
- D)** Bunların aksine bir durum çocuk haklarının ihlalinin göstergesidir

SORU 3

Çocuk işçiliğine hayır!
“Onları çalıştırmayalım. Onların hakları için biz çalışalım”

Bu afişin konusunu aşağıdakilerden hangisi en doğru şekilde açıklar?

- A)** Çocukların eğitim hakkı
- B)** Çocuklara fikir özgürlüğü verilmesi
- C)** Çocuk haklarının korunması
- D)** Çocukların beslenme hakkı

SORU 4

Aşağıdakilerden hangisi Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne aykırı bir durumdur?

- A) Ayşe:** Her sabah okula gidiyorum.
- B) Mehmet:** Hastalandığımda doktora gidiyorum.
- C) Zeynep:** Tatil günleri simit satıyorum.
- D) Mustafa:** Boş zamanlarımda kitap okuyorum.

SORU 5

Pakistan'da meydana gelen seller binlerce çocuğun evsiz kalmasına neden oldu.

Gazete haberine göre çocuklar hangi haklarından yoksun kalmışlardır?

- A) Beslenme**
- B) Barınma**
- C) Eğitim**
- D) Yaşama**

CEVAPLAR

1-C 2-D 3-C 4-C 5-B

Bir sonraki dersimiz
Mezopotamya Uygarlıkları

Kanalımıza
ABONE OLUN

BİZDEN ^{5.} SINIF SOSYAL BİLGİLER

KONU ANLATIMI • ETKİNLİK • SORU BANKASI

ÖĞRENCİNİN “CAN SİMİDİ”

SINAVA
HAZIRLIK

PANİK YOK!

OKULA
YARDIMCI

BİZ
VARIZ!

Akıllı Tahtaya
ZEKA KATTIK!

“AKIL KÜPÜ”
TAHTA

- ETKİLEŞİMLİ SUNULAR
- DİJİTAL DERS NOTLARI
- DİJİTAL OYUNLAR

SADECE BU KİTABA ÖZEL!

ERKAN İSANMAZ
ŞEYHMUS YÜCE
YAVUZ YILDIZ
MURAT SAAT
ZEKİ DOĞAN

- ÖZEL ETKİNLİKLER
- KONU ANLATIMLARI
VE SORULAR
- KAZANIM ÖLÇEN
TEST SORULARI İLE

MEB
KAZANIMLARI

BİZ
SOSYAL BİLGİLER
BİZ YAYINLARI